

جامعة المصطفى العالمية
Al_Mustafa International University

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس

دوره ی کارشناسی ارشد رشته فقه و حقوق قضایی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فصل اول

مشخصات کلی

فصل اول: مشخصات کلی دوره‌ی کارشناسی ارشد فقه قضایی

مرکز جهانی علوم اسلامی

تعریف

دوره‌ی کارشناسی ارشد فقه قضایی، دوره‌ای تخصصی است که فراگیران دروس مشترک و تخصصی فقه قضایی را به طور عمیق می‌شناسند و پس از گذراندن واحدهای مربوط، به اخذ مدرک کارشناسی ارشد نایل می‌شوند.

اهداف کلی دوره

- تربیت متخصص در فقه قضایی؛
- تربیت مدرس برای تدریس در حوزه‌ها و دانشگاه‌های خارج از کشور؛
- تربیت پژوهشگر در رشته فقه قضایی؛
- تربیت مبلغ؛
- تذکر: مبلغ به مفهوم ابلاغ کننده پیام دین است.
- کاربردی کردن آرای فقهی در قالب ارایه نظام قضایی و حقوق جزای اسلامی؛
- تربیت دانش پژوهان توانمند در زمینه‌های قضاوت و دادرسی؛
- پاسخگویی به پرسش‌ها و شبهات جدید نسبت به نظام حقوقی اسلام و نقد و بررسی سیستم‌های حقوقی موجود؛
- تربیت افراد مستعد برای ورود به دوره‌ی دکترا.

اهداف و سیاست‌های آموزشی

- گسترش دامنه مباحث استدلالی فقه با موضوعات جدید قضایی؛
- تعمیق و توسعه مباحث فقه قضایی و آشنایی با روش کشف احکام قضایی؛
- زمینه‌سازی برای تربیت متخصصان (محقق و مدرس) در مباحث فقه قضایی متناسب با شرایط و اقتضائات مناطق مختلف جهان؛
- توانایی فراگیران در رفع شبهاتی که امروزه حول احکام حقوقی اسلام مطرح است؛
- شکوفا شدن روح تحقیق در فراگیران (با اختصاص ۳۰٪ از زمان واحدها به کار تحقیقی)؛
- شناخت تحلیلی مباحث رشته‌ی فقه قضایی؛
- ایجاد توانایی تألیف، تدریس و ترجمه و استفاده از متون تخصصی در رشته فقه قضایی؛
- تخصیص حداقل ۵۰٪ واحدها را به دروس حوزوی جهت تقویت بُعد حوزوی پژوهشگران؛
- نهادینه کردن اخلاق و معنویات در فراگیران؛
- توجه به نیازهای منطقه‌ای فراگیران؛
- پذیرش: دانش آموختگان این دوره از بین فارغ التحصیلان دوره کارشناسی فقه و اصول انتخاب می‌شوند.
- تبصره: در صورتی که فراگیران رشته‌های دیگر بخواهند در کارشناسی ارشد فقه قضایی شرکت کنند علاوه بر موفقیت در آزمون باید پیش نیازهای لازم را بگذرانند.

طول دوره و شکل آن

دوره‌ی کارشناسی ارشد فقه قضایی ۹۴ واحد بوده که حداکثر در مدت ۸ نیمسال (ترم) ارائه می شود. هر واحد نظری ۱۶ ساعت و هر واحد عملی ۳۲ ساعت و زمان تدریس هر واحد نظری در یک نیمسال تحصیلی ۱۶ هفته است.

محورهای دروس

ردیف	محورهای دروس	تعداد واحد
۱	دروس حوزوی	۵۸
۲	دروس جبرانی	۴
۳	دروس تخصصی الزامی	۲۲
۴	دروس تخصصی اختیاری	۶
۵	پایان نامه	۴
جمع کل		۹۴

اهمیت و ضرورت

گسترش روز افزون مسائل فردی و اجتماعی و ضرورت پاسخگویی حوزه‌ها و عالمان دین به این مسائل اقتضا می کند که علم فقه در عین رعایت روش عمیق اجتهادی، متناسب با گسترش مسائل توسعه یابد. و این جز با تخصصی شدن دانش فقه میسر نیست، که یکی از آن عرصه‌های مهم پیش پای دانش فقه، احکام قضایی است. بر این اساس مرکز جهانی علوم اسلامی، پیرو رسالت خود، اقدام به برگزاری دوره تخصصی با گرایش فقه قضایی می نماید، امید است با فراهم آوردن مقدمات لازم، همانند گذشتگان عرصه فقه و فقاهت، تأمین کننده نیازهای فقهی در عرصه‌های مختلف از جمله فقه قضایی باشد.

نقش و توانایی

فارغ التحصیل این رشته از آن جا که با فقه و حقوق جدید به صورت توأم آشنا می گردد می تواند شبهاتی را که امروزه حول احکام اسلامی مطرح است پاسخگو باشد و به نقد سیستم‌های حقوقی موجود در کشورهای اسلامی بپردازد. از سوی دیگر، قضاوت به صورت خصوصی در میان مسلمانان به ویژه در حوزه‌ی احوال شخصیه از قدیم متداول بوده و مخصوصاً پیروان مکتب اهل بیت(ع) برای رفع اختلافات خویش به علمای دین پناه می بردند؛ بنابراین فارغ التحصیلان این رشته‌ی تحصیلی می توانند در حوزه تبلیغی خود در خارج کشور مشاوران حقوقی مناسب برای افراد جامعه باشند و در دانشگاه‌ها نیز به تبیین فقه غنی امامیه در بخش حقوقی آن بپردازند.

فصل دوم

جداول عناوین دروس

الف) دروس حوزوی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	فقه (۱)	۵	۸۰	۸۰	-		اكتساب به اعيان نجس
۲	فقه (۲)	۵	۸۰	۸۰	-	فقه (۱)	اكتساب با اعمالی كه فی نفسه محرمند
۳	فقه (۳)	۵	۸۰	۸۰	-	فقه (۲)	حقیقت بیع
۴	فقه (۴)	۵	۸۰	۸۰	-	فقه (۳)	شروط متعاقدين
۵	فقه (۵)	۵	۸۰	۸۰	-	فقه (۴)	خيارات
۶	اصول (۱)	۵	۸۰	۸۰	-		
۷	اصول (۲)	۵	۸۰	۸۰	-	اصول (۱)	
۸	اصول (۳)	۵	۸۰	۸۰	-	اصول (۲)	
۹	اصول (۳)	۵	۸۰	۸۰	-	اصول (۳)	
۱۰	اصول مقارن	۳	۴۸	۴۸	-		
۱۱	رجال	۲	۳۲	۳۲	-		
۱۲	كلام (۱)	۲	۳۲	۳۲	-		
۱۳	كلام (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	كلام (۱)	
۱۴	كلام (۳)	۲	۳۲	۳۲	-	كلام (۲)	
۱۵	فقه الحدیث	۲	۳۲	۳۲	-		
	جمع واحدها	۵۸	۹۲۸	۹۲۸	-		

ب) دروس جبرانی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	زبان عمومی	۲	۳۲	۳۲	-		
۲	روش تحقیق	۲	۴۸	۱۶	۳۲		
	جمع واحدها	۴	۸۰	۴۸	۳۲		

ج) دروس تخصصی الزامی (فقه قضایی)

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	فقه و حقوق جزای عمومی	۳	۴۸	۴۸	-	مقدمه علم حقوق	
۲	ادله اثبات دعوا و آئین دادرسی کیفری	۲	۳۲	۳۲	-		
۳	فقه جزای اختصاصی (۱)	۳	۴۸	۴۸	-	فقه و حقوق جزای عمومی	
۴	فقه جزای اختصاصی (۲)	۳	۴۸	۴۸	-	فقه و حقوق جزای عمومی	
۵	فقه جزای اختصاصی (۳)	۳	۴۸	۴۸	-	فقه و حقوق جزای عمومی	
۶	فقه القرآن	۲	۳۲	۳۲	-		
۷	قواعد فقهیه	۲	۳۲	۳۲	-		
۸	فقه مقارن	۲	۳۲	۳۲	-		
۹	زبان تخصصی	۲	۳۲	۳۲	-	زبان عمومی	
۱۰	پایان نامه	۴	۱۲۸	-	۱۲۸		
	جمع واحدها	۲۶	۴۸۰	۲۵۶	۱۲۸		

د) دروس تخصصی اختیاری

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	جرم شناسی	۲	۳۲	۳۲	-	فقه و حقوق جزای عمومی	
۲	مسئولیت مدنی	۲	۳۲	۳۲	-		
۳	قضا و بینات	۲	۳۲	۳۲	-		
۴	پزشکی	۲	۴۸	۱۶	۳۲		
۵	کارورزی قضاء (۱)	۲	۶۴	-	۶۴		
۶	کارورزی قضاء (۲)	۲	۶۴	-	۶۴		
۷	فلسفه حقوق	۲	۳۲	۳۲	-		
۸	حقوق جزای عمومی تطبیقی	۲	۳۲	۳۲	-		
	جمع واحدها	۱۶	۳۳۶	۱۷۶	۱۶۰		

تذکر: گذراندن ۶ واحد از دروس تخصصی اختیاری برای فراگیران الزامی است.

فصل سوم
سرفصل دروس

تعداد واحد: ۵

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت تخصصی مبانی استنباط فقه معاملات از جهت حکم تکلیفی و وضعی.

سرفصل دروس:

- مقدمه
- پیشینه و ضرورت بحث
- معرفی کتب استدلالی (به صورت اجمالی و تفصیلی)
- بیان ضابطه کلی استنباط فقه معاملات:
- قرآن کریم (واحد الله البیع، اوفوا بالعقود ...)
- اخبار رسیده در مقام
- تعریف حکم تکلیفی و حکم وضعی معاملات
- شناخت هدف فقیه در فقه معاملات
- مبانی شناخت مالیت اشیاء (منفعت محله مقصوده)
- انواع اکتساب محرم
- نوع اول: اکتساب با اعیان نجس
- مساله اول: معاوضه بر بول غیر مأکول لحم و فروع آن
- مساله دوم: بیع عذره نجس
- مساله سوم: معاوضه بر خون نجس
- مساله چهارم: بیع منی
- مساله پنجم: معاوضه بر میته
- مساله ششم: تکسب با سگ (هراش) و خوک زمینی
- مساله هفتم: تکسب با خمر و ققاع و هر مسکر مایع
- مساله هشتم: معاوضه بر متنجس غیر قابل تطهیر
- مستثنیات نوع اول (اکتساب با اعیان نجس)
- مساله اول: معاوضه بر غیر کلب هراش (از سگها)
- مساله دوم: معاوضه بر عصیر عنبی جوشیده

- مساله سوم: معاوضه بر روغن متنجس
- نوع دوم: حرمت اکتساب به علت حرمت مقصد
- نوع سوم: اکتساب با چیزهایی که فایده محلل معتد به ندارد

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- مکاسب محرمه؛ شیخ اعظم انصاری (ره)

فرعی:

- مکاسب محرمه؛ امام خمینی «قدس سره»

- حاشیه؛ محقق ایروانی (ره)

- حاشیه؛ مرحوم شهیدی (ره)

- مصباح الفقاهة؛ آیت... خوئی (ره)

تذکر: برای غنا بخشیدن به موضوعات پژوهشی این سرفصل به آثاری که درباره موضوعات مستحدثه می‌پردازند از قبیل مجله تخصصی فقه اهل بیت «علیهم السلام» و غیره مراجعه شود.

راه کارهای اجرایی درس:

- به تبدل موضوع و کاربردی شدن بحث توجه شود، و به تألیفات معاصری که درباره مسایل مستحدثه نگارش یافته با کمک استاد مربوط مراجعه شود.
- برخی از موضوعات به صورت پژوهش یا کنفرانس توسط دانش‌آموختگان ارایه شود.

تعداد واحد: ۵

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فقه (۱)

هدف: شناخت تخصصی مبانی استنباط فقه معاملات از جهت حکم تکلیفی و وضعی.

سرفصل دروس:

- مقدمه

- پیشینه و ضرورت بحث

- معرفی کتب استدلالی (به صورت اجمالی و تفصیلی)

- نوع چهارم: اکتساب با اعمالی که فی نفسه محرم‌اند: تدلیس ماشطه، تصویر، حفظ کتب ضلال، کذب، لهو،

مدح من لایستحق المدح، معونه الظالمین، نجش، میتة، نوح، ولایت من قبل جابر، هجاء مؤمن، هجر.

- نوع پنجم: مایجب علی الانسان فعله

- خاتمه (بیع مصحف، جوایز سلطان، ما يأخذه السلطان باسم الخراج و المقاسمة)

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- مکاسب محرمة؛ شیخ اعظم انصاری (ره)

فرعی:

- مکاسب محرمة؛ امام خمینی «قدس سره»

- حاشیه؛ محقق ایروانی (ره)

- حاشیه؛ مرحوم شهیدی (ره)

- مصباح الفقاهة؛ آیت‌الله خویی (ره)

راه‌کارهای اجرایی درس:

- به تبدل موضوع و کاربردی شدن بحث توجه شود و به تالیفات معاصر که درباره مسایل مستحدثه نگارش یافته با کمک استاد مراجعه شود.

- برخی از موضوعات به صورت پژوهش یا کنفرانس توسط دانش‌آموختگان ارایه شود.

تعداد واحد: ۵

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فقه (۲)

هدف: شناخت تخصصی مبانی استنباط فقه معاملات در موضوعات گسترده و طولانی به تناسب رشد کمی و کیفی معلومات دانش‌آموختگان.

سرفصل دروس:

- مقدمه
- پیشینه و ضرورت بحث
- معرفی کتب استدلالی
- بیان ضابطه کلی استنباط فقه معاملات
- بیان جهت کلی بحث
- تشخیص ترتیب فنی مراحل و فایده هر کدام
- بیان تاثیر هر مرحله از مراحل بحث در نتیجه
- بیان ضابطه‌های کلی و تفصیلی در این مراحل
- بیع
- حقیقت بیع
- بیع در لغت
- اختصاص معوض به عین و عدم اختیار عوض به آن
- عدم حقیقت شرعی یا متشرعی بیع
- تعاریف فقهاء از بیع و رد آنها
- تعریف مختار شیخ و دفاع از آن
- رد ادعای وضع بیع برای چهار معنای حقیقی
- رد ادعای وضع بیع برای صحیح
- معاطات
- حقیقت معاطات و صور آن
- ملک آوری معاطات (بررسی ادله)
- مقتضای قاعده (اصالة اللزوم معاطات)

- بیان ادله اصاله اللزوم در ملک
- بیان ادله خاص عدم لزوم معاطات
- اجماع، اخبار «انما يحلّل الكلام و يحرم الكلام»، سيره، احتمالات مفاد: «انما يحلّل الكلام و يحرم الكلام»
- تنبيهات مساله معاطات
- الفاظ عقد بيع
- اعتبار لفظ در عقود و خصوصيات آن
- الفاظ ايجاب
- الفاظ قبول
- شروط عقد
- مسایل
- اعتبار عربيت در انشای عقد
- اعتبار ماضويت در انشای عقد
- تقديم ايجاب بر قبول
- اشتراط موالات در عقد
- اشتراط منجز بودن عقد (عدم تعليق آن)
- مطابقت ايجاب و قبول
- اهليت متعاقدين حين عقد
- شرط نبودن رضا حين عقد
- اختلاف متعاقدين در شروط صيغه
- احكام مقبوض به عقد فاسد
- ضمان مقبوض به عقد فاسد
- بيان ادله
- اجماع
- قاعده (مايضمن و مدرک آن)
- رد فوری مقبوض به عقد فاسد
- بيان ادله
- حرمت تصرف در مال غير
- ضمان منافع
- منافع مستوفات
- بيان ادله
- حديث (لا يحل ...)
- اخبار خريد جاريه مسروقه

- صحیحہ ابی ولاد
- منافع غیر مستوفات
- بیان ادله:
- اخبار احترام مال مسلم
- علی الید ما اخذت
- فرع: ادله عدم ضمان
- اصل
- قاعده (ما لا یضمن ...)
- اخبار
- دلیل علامه در محکی تذکره
- اتفاق بر ضمان منافع مغصوب
- ضمان مبیع تألف مثلی به مثل
- تعریف مثلی، اصل در مشکوک (قیمی یا مثلی بودن مبیع)، حاصل الکلام
- فرع ۱: عدم مثل مگر با قیمت بالاتر
- فرع ۲: تعذر مثل مقتضای قاعده: ادله توابع
- ضمان مبیع تألف قیمی با قیمت
- بیان ادله:
- اخبار و اطلاق ادله ضمان
- اجماع
- آیه اعتداء (فمن اعتدی علیکم)
- مناقشه برخی فقهاء در حکم
- میزان تعیین قیمت
- تعذر وصول به عین و مراد از تعذر
- بدل حیلوله و موارد ثبوت آن
- بلوغ و ادله اشتراط آن:
- اجماع
- اخبار
- قصد متعاقدين به مدلول عقد و ادله آن
- لا خلاف (اجماع)
- قصد تعیین
- تعیین مشتری از طرف موجب و عکس آن
- اختیار و ادله آن
- قوله تعالی «الآن تکنون تجاراً عن تراض»
- اجماع

- حقیقت و معیار اکراه
- فرق بین اکراه در احکام وضعی و احکام تکلیفی
- صور و فروع اکراه
- حکم استفاده متاخر و نوع آن

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- مکاسب (بحث بیع)؛ شیخ انصاری (ره)

فرعی:

- حواشی مکاسب؛ محقق ایروانی

- حاشیه مکاسب؛ شهیدی

- حاشیه مکاسب؛ مروج

- بیع؛ امام خمینی «قدس سره»

- مصباح الفقاهة؛ آیت... خویی (ره)

- جواهر الکلام؛ آیت... نجفی (ره)

راه کارهای اجرایی درس:

- برخی از مباحثی که ذیل تنبیهاات آورده شده است به صورت پژوهش توسط فراگیران ارایه شود.

تعداد واحد: ۵

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فقه (۱۳)

هدف: شناخت تخصصی مبانی استنباط فقه معاملات در موضوعات گسترده و طولانی به تناسب رشد کمی و کیفی معلومات دانش‌آموختگان.

سرفصل دروس:

- شروط متعاقدين
- مالک یا مأذون (از مالک یا شارع) بودن متعاقدين (بیع فضولی، حکم اجازه ورد، الکلام فی المجیز، الکلام فی المجاز، احکام رد، مسایل متفرقه: ... ولایت فقیه، ولایت عدول مؤمنین ...)
- شرایط عوضین
- (مالیت، اقسام زمین و احکام آن، طلق بودن زمین: بیع وقف، بیع مصحف از کافر، قدرت بر تسلیم، علم به مقدار ثمن، علم به مقدار مثن)
- مسایل: (تفقه در مسایل تجاری، تلقی رکبان، نجش، دفع مال برای غیر جهت تقسیم، احتکار طعام، خاتمه در آداب تجارت)

منابع پیشنهادی:

- اصلی:
- مکاسب محرمه؛ شیخ اعظم انصاری (ره)
- فرعی:
- مکاسب محرمه؛ امام خمینی «قدس سره»
- حاشیه؛ محقق ایروانی (ره)
- حاشیه؛ مرحوم شهیدی (ره)
- مصباح الفقاهة؛ آیت‌الله خویی (ره)

تعداد واحد: ۵

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فقه (۱۴)

هدف: شناخت تخصصی مبانی استنباط فقه معاملات از جهت خیارات و فروع تابعه آن.

سرفصل دروس:

- مقدمه

- پیشینه بحث و ضرورت آن

- معرفی کتب استدلالی سرفصل

- بیان ضابطه استنباط ثبوت عدم ثبوت: خیار، شرط، ...

- بیان جهت کلی بحث

- تشخیص ترتیب فنی مراحل و فایده هر کدام

- بیان تأثیر هر مرحله از مراحل بحث در نتیجه

- بیان ضابطه های کلی و تفصیل در این مراحل

- بحث اول: اقسام خیار

- حقیقت خیار

- بیان اصل

- خیار مجلس

- مراد از مجلس، دلیل ثبوت خیار، حالات ثبوت، اختصاص خیار به بیع، مسقطات خیار

- خیار حیوان

- حقیقت آن، دلیل اختیار اختصاص آن به مشتری، مبدأ خیار حیوان، مسقطات خیار حیوان

- خیار شرط

- حقیقت خیار، دلیل آن، لزوم تعیین مدت، مبدأ خیار شرط، جعل خیار برای اجنبی، اشتراط استثمار،

بیع خیار و معنی و ادله آن، مسقطات بیع خیار، حالات ثبوت خیار

- خیار غبن

- حقیقت غبن، ادله اثبات خیار، شرایط خیار غبن، مسقطات خیار، فور و تراخی

- خیار تأخیر

- حقیقت خیار تأخیر، ادله اثبات خیار، مسقطات خیار، فورو تراخی، جریان خیار تأخیر در مایفسد من یومه

- حقیقت رؤیت، ادله اثبات خیار، عدم اختصاص خیار به مشتری، مورد خیار، فور و تراخی، مسقطات

خیار، جریان خیار رؤیت در هر عقد

- خيار عيب

- حقيقت خيار عيب، ادله اثبات خيار، مثبت يا كاشف بودن ظهور عيب

- مسقطات خيار

- مسقطات رد

- مسقطات ارش

- مسقطات ارش و رد

- وجوب اعلام به عيب، اختلاف متبايعين (اختلاف در موجب خيار، اختلاف در مسقط خيار، اختلاف در فسخ)

- ماهيت عيب

- بحث دوم: ارش

- حقيقت ارش، مورد ثبوت ارش، تعيين ارش از نقدين، روش تعيين ارش، تعارض مقومين

- بحث سوم: شروط

- حقيقت شرط و ماهيت آن

- شرط صحت

- حكم شرط صحيح: اقسام شرط و احكام آن، حكم شرعى وفا به شرط، اجبار بر وفاء به شرط، جواز فسخ در

صورت امكان اجبار، حكم تعذر شرط، حكم خروج از سلطنت مشروط عليه، اسقاط شرط از طرف مشروط به،

عدم تقسيم ثمن به شرط

- حكم شرط فاسد: عدم وجوب و فايده اين شرط، حكم اسقاط مشروط له، ذكر شرط قبل از عقد،

فساد شرط به علت عدم غرض عقلايى در آن

- بحث چهارم: احكام خيار

- مورت بودن خيار، فسخ فعلى، سبب يا كاشف بودن تصرف، تصرف مانع از استرداد عين از طرف غير ذى

خيار، بيان زمان ملكيت مبيع، ضمان من ليس له خيار، وجوب تسليم عوضين در زمان خيار، سقوط خيار با تلف عين،

ضمان عين در دست فاسخ بعد از فسخ

- بحث پنجم: نقد و نسيه

- اقسام بيع از حيث تقديم يا تاخير عوضين و مسايل آن

- بحث ششم: قبض

- ماهيت قبض و حقيقت آن، موارد وجوب و مسايل آن، احكام قبض

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- مکاسب (خيارات)؛ شيخ اعظم انصاری (ره)

فرعی:

- حاشیه مکاسب (خيارات)؛ شهیدی (ره)

- حاشیه مکاسب؛ ایروانی (ره)

- حاشیه مکاسب؛ یزدی (ره)

- حاشیه مکاسب؛ نائینی (ره)

- جواهر الکلام؛ آیت ... نجفی (ره)

راه کار اجرایی درس:

- برخی از مباحث به پژوهش فراگیران اختصاص می یابد.

اصول (۱)

تعداد واحد: ۵

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت تخصصی مسایل اصول فقه و احاطه دانش‌آموختگان بر ابزار و مقدمات عملیات استنباط حکم شرعی و به کارگیری آن در فقه.

سرفصل دروس:

- مقدمه: پیشینه بحث و ضرورت آن، معرفی کتب اصولی، بیان جهت کلی سیر بحث
- بحوث تمهیدی: تعریف علم اصول، موضوع علم اصول، حکم شرعی و تقسیمات آن
- حجیت قطع
- ادله محرز
- دلیل شرعی، تحدید دلالت آن:
- دلیل شرعی لفظی: (دلالت خاص و مشترک، معانی حرفی، امر و ادوات طلب، اطلاق و اسم جنس، ادوات عموم و مفاهیم)
- دلیل شرعی غیر لفظی: (دلالت فعل، دلالت تقریر معصوم «ع»)
- اثبات صغرای دلیل شرعی
- وسایل اثبات وجدانی: تواتر، اجماع، شهرت

منابع پیشنهادی:

- اصولی:
- دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة؛ شهید صدر(ره)
- فرعی:
- تقریرات خارج اصول شهید صدر(ره) آقایان: سید محمود هاشمی، سید کاظم حائری، شیخ حسن عبدالستار
- الحلقة الثالثة فی اسلوبها الثانی؛ باقر الايروانی
- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی

تعداد واحد ۵

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: اصول (۱)

هدف: شناخت تخصصی مسایل اصول فقه و احاطه دانش‌آموختگان بر ابزار و مقدمات عملیات استنباط حکم شرعی و بکارگیری آن در فقه.

سرفصل دروس:

- اثبات صغرای دلیل شرعی

- وسایل اثبات تبعدی، اثبات اصل حجیت اخبار، تحدید دایره حجیت آن

- حجیت ظهور

- اقسام دلالت دلیل حجیت ظهور، تشخیص موضوع حجیت، تفصیلات حجیت ظهور

- ادله محرز

- تمهید

- اثبات قضایای عقلی

- قاعده (استحالة تکلیف بغير مقدور)، شرطیت قدرت به معنای اعم، قاعده امکان وجوب مشروط، مسئولیت

مکلف نسبت به قیود و مقدمات، قیود متأخر از مقید، زمان وجوب و واجب، مسئولیت نسبت به مقدمات قبل از وقت،

اخذ قطع به حکم در موضوع حکم، واجب توصلی و تبعدی، تخییر در واجب، وجوب غیری، مقدمات واجب، دلالت

اوامر اضطراری و ظاهری بر اجزاء، امتناع اجتماع امر و نهی، اقتضاء وجوب شی حرمت ضده، اقتضاء حرمت بطلان،

ملازمت حکم عقل و حکم شرع.

- حجیت دلیل عقلی

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة؛ شهید صدر(ره)

فرعی:

- تقریرات خارج اصول شهید صدر(ره) آقایان؛ سید محمد هاشمی، سید کاظم حایری، شیخ حسن عبدالستار

- الحلقة الثالثة فی اسلوبها الثاني؛ باقر الايروانی

- كفاية الاصول؛ آخوند خراسانی

تعداد واحد: ۵

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: اصول (۲)

هدف: شناخت تخصصی مسایل اصول فقه و احاطه دانش آموختگان بر ابزار و مقدمات عملیات استنباط حکم شرعی و بکارگیری آن در فقه.

سرفصل دروس:

- اصول عملیه

- تمهید (خصائص اصول عملی، تقسیمات آن و موارد جریان)

- وظیفه حالت شک بدوی

- وظیفه اولی در حالت شک (مسلک قبح عقاب بلا بیان، مسلک حق الطاعه)

- وظیفه ثانوی در حالت شک (ادله براءت شرعی، اعتراضات، تحدید مفاد براءت، استصحاب،

احتیاط)

- وظیفه حالت علم اجمالی

- قاعده منجزیت علم اجمالی، ارکان منجزیت علم اجمالی، تطبیقات

- وظیفه حالت شک در وجوب و حرمت

- شک بدوی بین وجوب و حرمت، دوران امر بین محذورین

- وظیفه حالت شک در اقل و اکثر

- تقسیم اصلی اقل و اکثر، دوران بین اقل و اکثر در اجزاء، دوران بین اقل و اکثر در شرایط، دوران بین تعیین

و تخییر عقلی، دوران واجب بین تعیین و تخییر شرعی، ملاحظات عام

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة؛ شهید صدر(ره)

فرعی:

- تقریرات خارج اصول شهید صدر(ره)؛ آقایان سیدمحمد هاشمی، سید کاظم حایری، شیخ حسن عبدالستار

- الحلقة الثالثة فی اسلوبها الثاني؛ باقر الایروانی

- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی

اصول (٤)

تعداد واحد: ٥

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: اصول (٣)

هدف: شناخت تخصصی مسایل اصول فقه و احاطه دانش آموختگان بر ابزار و مقدمات عملیات استنباط حکم شرعی و به کارگیری آن در فقه.

سرفصل دروس:

- استصحاب

- ادله استصحاب، اصل یا اماره بودن استصحاب، ارکان استصحاب، مقدار اثبات استصحاب، عموم

جریان استصحاب، تطبیقات

- تعارض ادله

- تمهید: تعریف تعارض، ورود و تعارض

- قاعده جمع عرفی: نظریه عام، اقسام، احکام عام، نتایج، تطبیقات

- تعارض مستقر

- از لحاظ دلیل حجیت

- حجیت دو دلیل متعارض، حجیت یکی از دلیلین متعارض، حجیت تخییری، تنبیهات، نظریه عام تعارض مستقر

- از لحاظ اخبار خاص

- روایات عرض بر کتاب، روایات علاج، تنبیهات علاج

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة؛ شهید صدر(ره)

فرعی:

- تقریرات خارج اصول؛ شهید صدر(ره) آقایان؛ سید محمد هاشمی، سید کاظم حایری، شیخ حسن عبدالستار

- الحلقة الثالثة فی اسلوبها الثانی؛ باقر الایروانی

- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی

اصول مقارن

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی دانش پژوهان با اصول فقه شیعه و سنی به صورت تطبیقی.

سرفصل دروس:

- مقدمه

- تعریف موضوع اصول فقه مقارن

- ضرورت بحث

- پیشینه بحث

- فرق اصول فقه مقارن با (اصول فقه، فقه مقارن، علم فقه، منهج بحث)

- الباب الاول: اصول الفقه المقارن الكاشفة عن الحكم الواقعي الكلي

- القرآن الكريم

- السنة

- الاجماع

- العقل

- القياس

- الاستحسان

- المصالح المرسله

- فتح الذرائع وسدها

- العرف

- الشرايع السابقة

- مذهب الصحابي

- الباب الثاني: اصول الفقه المقارن المحرزة للواقع تنزيلا: استصحاب

- الباب الثالث: اصول الفقه المقارن المثبتة للوظيفة الشرعية

- البرائة الشرعية

- الاحتياط الشرعي

- التخيير الشرعي

- الباب الرابع: اصول الفقه المقارن المثبتة للوظيفة العقلية

- البرائة العقلية
- الاحتياط العقلى

منابع پشنهادى:

اصلى:

- الاصول العامة للفقہ المقارن؛ السيد محمد تقى الحكيم (ره)

- مفتاح الوصول الى علم الاصول؛ احمد البهادلى

فرعى:

- عدة الاصول؛ الشيخ الطوسى

- الرسائل؛ الشيخ الانصارى

- كفاية الاصول؛ الاخوند الخراسانى

- المحاضرات؛ السيد الخوئى

- المستصفى؛ الغزالى

- الاشباه و النظائر؛ السيوطى

- اصول الفقه؛ ابوزهره

- اصول الفقه؛ وهبه الزحيلى

- اصول شافعى

- اصول فقه؛ محمد خضرى بك

- اصول الفقه؛ دكتور ابراهيم زلمى

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با راویان حدیث در راستای تشخیص احادیث معتبر و غیر معتبر.

سرفصل دروس:

- مقدمه (کلیات)
- موضوع
- فواید و ضرورت نیاز به علم رجال
- پیشینه علم رجال
- فرق علم رجال با (تراجم، درایه)
- آشنایی با منابع و کتابهای رجالی
- طرق توثیقات خاصه
- نص امام معصوم «علیه السلام»
- نص یکی از اعلام متقدم یا متاخر
- ادعای اجماع از سوی اقدمین
- طرق توثیقات عامه
- اصحاب اجماع
- مشایخ ثقات (مشایخ نجاشی)
- اسناد کامل الزیارات
- سایر موارد (ترحم و ترضی احد الاعلام - وکالت الامام - مشایخ الاجازه)
- فواید و نکات رجالی
- مدارک حجیت قول رجالی
- مراسیل ابن ابی عمیر
- عدالت صحابه النبى «صلی الله علیه وآله»
- طبقات الروات
- تمییز المشتركات
- تطبیقات
- آشنایی با اصول اربعمائه
- آشنایی با کتب اربعه

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- کلیات فی علم الرجال؛ آیت... جعفر سبحانی

فرعی:

- معجم رجال الحدیث (ج ۱)؛ آیت... خوبی

- اصول علم الرجال؛ شیخ مسلم داوری

- چهار کتاب اصلی علم رجال؛ آیت... خامنه‌ای

- اصول علم الرجال؛ دکتر فضلی

تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری
پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با براهین اثبات وجود و صفات خدا و دفع شبهات مربوط.

سرفصل دروس:

- اثبات واجب (برهان امکان و وجوب)
- صفات خدا
- صفات ثبوتیه خداوند
- عمومیت قدرت
- اشکالات مطروحه در مورد قدرت
- علم خدا
- حیات
- اراده
- سمع و بصر
- کلام
- وحدت
- صفات سلبیه:
- نفی مرکب
- نفی تحیز
- نفی ضد
- نفی حلول
- نفی جهت
- نفی رؤیت

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- تجرید الاعتقاد؛ خواجه نصیر طوسی (ره)

فرعی:

- کشف المراد؛ علامه حلی (ره)

- توضیح المراد؛ سید هاشم حسینی تهرانی

- ایضاح المراد؛ علی ربانی گلپایگانی

- شوارق الالهام؛ عبدالرزاق لاهیجی (ره)

- شرح قوشچی (ره)

- شرح محقق اردبیلی (ره)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: کلام (۱)

هدف: آشنایی با براهین اثبات نبوت عامه و خاصه و مبانی فلسفی و کلامی قانونگذاری در اسلام.

سرفصل دروس:

- نبوت عامه
- ضرورت و حسن بعثت
- عصمت انبیاء
- علم النبی وحی
- راه‌های شناخت پیامبران
- اعجاز
- کرامت
- نبوت خاصه
- خاتمیة
- جاودانگی شریعت اسلامی
- مبانی کلامی قانون گذاری در اسلام

منابع پیشنهادی:

- اصلی:
- تجرید الاعتقاد؛ خواجه نصیر طوسی (ره)
- فرعی:
- کشف المراد؛ علامه حلی (ره)
- توضیح المراد؛ سید هاشم حسینی تهرانی
- ایضاح المراد؛ علی ربانی گلپایگانی
- شوارق الالهام؛ عبدالرزاق لاهیجی (ره)
- شرح قوشچی (ره)
- شرح محقق اردبیلی (ره)
- الالهیات (۴ جلدی)؛ استاد سبحانی
- راهنماشناسی؛ استاد مصباح یزدی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: کلام (۲)

هدف: آشنایی با براهین اثبات امامت (عامه و خاصه) و مسئله معاد و پاسخ به پرسشها و شبهات اصلی در این موضوع.

سرفصل دروس:

- امامت عامه
- ضرورت امامت
- عصمت
- علم امام
- افضل بودن امام از دیگران (صفات امام، علم و...)
- وجوب نص بر امام
- امامت خاصه
- اثبات امامت بلافصل حضرت علی «علیه السلام»
- ادله نافی بر امامت غیر علی «علیه السلام»
- امامت سایر ائمه «علیهم السلام»
- معاد
- قبر و برزخ
- حساب و شهود
- صراط و میزان
- شبهات و پرسش هایی در موضوع معاد

منابع پیشنهادی:

- اصلی:
- تجرید الاعتقاد؛ خواجه نصیر طوسی (ره)
- فرعی:
- کشف المراد؛ علامه حلی (ره)
- توضیح المراد؛ سید هاشم حسینی تهرانی
- ایضاح المراد؛ علی ربانی گلپایگانی
- شوارق الالهام؛ عبدالرزاق لاهیجی (ره)

- شرح قوشچى (ره)
- شرح محقق اردبىلى (ره)
- الالهيات (٤ جلدى)؛ استاد سبحانى
- الغدير؛ علامه امينى (ره)
- دلايل الصدق؛ محمد حسن مظفر (ره)
- احقاق الحق؛ قاضى نورا... شوشترى (ره)
- نهج الحق؛ علامه حلى (ره)

فقه الحدیث

تعداد واحد:	۲
نوع واحد:	نظری
پیش نیاز:	ندارد

هدف: آشنایی با فهم احادیث مرتبط با باب قضاء.

سرفصل دروس:

- کلیات (تعاریف مربوط به فقه الحدیث، ضرورت و کاربرد آن)
- اجتهاد در فهم نصوص
- نقش قواعد معانی و بیان در روایات
- تعارض روایات
- نسخ در احادیث

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- الحکومة الاسلامیة فی احادیث الشیعة؛ جمعی از دانشمندان

فرعی:

- جلد هجدهم وسایل الشیعه؛ شیخ حر عاملی (ره)
- مباحثی از اصول کافی؛ مرحوم کلینی (ره)

راهکارهای اجرایی:

ارائه مباحث فوق با صبغه قضایی مطرح و برای ذکر نمونه یا بررسی احادیث به احادیث باب قضا استناد می گردد.

زبان عمومی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با واژه‌های اصطلاحات عمومی متون حقوقی لاتین.

سر فصل دروس:

- Essentials of a Valid contract
- Classification of contract
- Offer and acceptance
- Intention to create legal relation
- Consideration
- Terms of a contract
- Void , Voidable , and illegal contractd
- Discharge of contract
- Remedies for breach of contract
- Privity of a contract
- Interpretation of a contract
- Quasi _ contract

منابع پیشنهادی :

_ logical system – Law texts

روش تحقیق

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با فرایندها و اصول و شیوه‌های تحقیق.

سرفصل دروس:

- تعاریف و مفاهیم (نظریه، فرضیه، پیش نیاز، فرآیند و طرح تحقیق علمی)

- ویژگی‌های مربوط به تحقیق

- ویژگی‌های یک تحقیق

- ویژگی‌های مسأله تحقیق

- ویژگی‌های منابع تحقیق

مهارت‌های تحقیق

- منبع شناسی

- جمع‌آوری اطلاعات (مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه، کتابخانه)

- بازنویسی (شیوه نوشتن به طور کلی، شیوه تنظیم و ترتیب مطالب، شیوه آرایش پژوهش و شیوه

سندآوری)

- فرآیند تحقیق

- ویرایش

منابع پیشنهادی:

- درآمدی بر روش تحقیق در حقوق؛ نور محمد صابری

- نگارش و ویرایش؛ احمد سمیع گیلانی

- مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی؛ محمد رضا حافظ نیا

- درسنامه روش تحقیق؛ مجید طرقي

راهکارهای اجرایی:

ارائه تحقیق کلاسی و انجام تحقیق مطلوب در پایان درس توسط فراگیران الزامی است.

فقه و حقوق جزای عمومی

تعداد واحد:	۳
نوع واحد:	نظری
پیش نیاز:	مقدمه علم مقوق

هدف: آشنایی با مفاهیم، اصطلاحات حقوق جزاء، مباحث مشترک فقه و حقوق جزای عمومی.

سرفصل دروس:

- کلیات و تحولات حقوق جزا

- تعریف، موضوع، فایده، منابع و تقسیمات حقوق جزا، جایگاه حقوق جزادر فقه اسلامی
- مکتب‌های حقوق جزا (کلاسیک، نئو کلاسیک، تحقیقی و دفاع اجتماعی)
- تأثیر نظام اجتماعی اسلام بر حقوق جزا
- قلمرو حقوق جزا در زمان و مکان

- جرم و مجازات

- تعریف جرم و مجرم، عناصر سازنده جرم، انواع جرم
- معاونت، مباشرت و شرکت در جرم
- مسئولیت کیفری و عوامل موجهه جرم و رافع مجازات
- امر به معروف و نهی از منکر و دفاع مشروع

منابع پیشنهادی:

الف) حقوقی:

- حقوق جزای عمومی؛ دکتر نور بهار
- بایسته‌های حقوق جزای عمومی؛ دکتر گلدوزیان

ب) فقهی:

- جواهر الکلام؛ آیت الله نجفی
- تحریر الوسیله؛ امام خمینی (ره)
- مسالک الافهام الی آیات الاحکام؛ جواد کاظمی
- مبانی تکملة المنهاج؛ آیه الله خوئی

ادله اثبات دعوی و آیین دادرسی کیفری

تعداد واحد:	۲
نوع واحد:	نظری
پیش نیاز:	ندارد

هدف: آشنایی با ادله دعوی و آیین دادرسی کیفری.

سرفصل دروس:

- کلیات

- اقرار

- تعریف اقرار

- شکل و ارکان اقرار و شرایط مقرر و مقوله و مقرر به

- اقرار به نسب

- انواع اقرار

- انکار ناپذیری اقرار

- تجزیه ناپذیری اقرار

- اسناد

- تعریف سند و سابقه تاریخی آن

- اصل و رونوشت سند

- حاکمیت قانون محل تنظیم سند

- تقسیم سند به عادی و رسمی

- تفکیک اعلامیات مأمور رسمی از دیگر مندرجات سند

- سند مالکیت و المثنی و سند جدید آثار آن

- سند سجلی (شناسنامه - سند تولد - ازدواج - طلاق و فوت)

- آثار و حدود اعتبار اسناد رسمی

- اعتبار سند نسبت به طرفین و قائم مقام آنها

- قدرت اجرایی سند ثبت شده

- انواع اسناد رسمی و انواع اسناد عادی

- سند محضری و گواهی امضاء و قولنامه

- وصیت نامه، دفاتر تجارتي، برات، سفته و چک

- ترتیب ارائه اسناد در دادگاه

- ادعای حب در اسناد ارائه شده
- تفاوت، جعل، تردید، انکار، تکذیب
- تکلیف سند متنازع فیه
- امضاء سند
- ترجمه اسناد
- آشنایی مختصر با سازمان ثبت اسناد و املاک
- معرفی اجمالی سایر ادله اثبات دعوی

- شهادت
- امارات
- سوگند
- تحقیق محلی
- معاینه محلی
- کارشناسی
- علم قاضی

آیین دادرسی کیفری

- مقدمه

- مفهوم آیین دادرسی کیفری
- موضوع آیین دادرسی کیفری
- مقایسه آیین دادرسی مدنی و کیفری
- اهداف آیین دادرسی کیفری
- تأمین منافع متهم، اجتماع، هر دو
- منابع آیین دادرسی کیفری

- دعاوی ناشی از جرم

- مقدمه

- حیثیت عمومی و حیثیت خصوصی جرم
- دعاوی دوگانه ناشی از جرم
- تفکیک دعوی عمومی و دعوی خصوصی
- جهات افتراق این دو از هم
- تأثیر این دو دعوا بر هم
- پژوهش خواهی و فرجام خواهی در این دو دعوی
- تفصیل بحث دعوی عمومی

- تعقیب دعوی عمومی

- موانع تعقیب دعوی عمومی

- جهات سقوط دعوی عمومی

- تفصیل بحث دعوی خصوصی

- ذکر چند نکته مقدماتی در این بحث

- طرفین دعوی خصوصی

منابع پیشنهادی:

الف) منابع ادله اثبات دعوی

- ادله اثبات دعوی؛ دکتر سید جلال الدین مدنی

- حقوق مدنی، ج ۶؛ دکتر سید حسن امامی

- اعتبار امر مختومه بها؛ دکتر ناصر کاتوزیان

- ادله اثبات دعوی؛ دکتر محمد عظیمی

ب) منابع آیین دادرسی کیفری

- تحریر الوسیله؛ امام خمینی (ره)

- قانون مجازات اسلامی

- دادرسی کیفری؛ دکتر آخوندی

- دادرسی کیفری؛ دکتر آشوری

- آیین دادرسی در اسلام؛ محمد سنگلجی

- قضاء و قضاوت در اسلام؛ محمدی گیلانی

- التشریح الجنائی الاسلامی؛ عبدالقادر عوده

- التعزیر (انواع و ملحقات؛ شیخ لطف ... صافی

فقه جزای اختصاصی (۱)

تعداد واحد:	۳
نوع واحد:	نظری
پیش نیاز:	فقه و مقوق جزای عمومی

هدف: آشنا ساختن دانش پژوهان با استنباط فقهی احکام مختلف قصاص نفس و اعضا با استفاده از منابع فقهی از جمله تحلیل موجبات و شروط قصاص و تعیین و تعریف قتل نفس و اقسام و احکام هر یک و شرایط دعوای قتل و ادله اثبات آن.

سرفصل دروس:

- کلیات

- تعریف و مفهوم قصاص
- اقسام قصاص
- بررسی کلی منابع و ادله فقهی قصاص
- طرق اثبات قتل
- شرایط استیفاء قصاص
- معاونت و مباشرت
- تسبیب در قتل
- موجبات و شروط قصاص نفس
- قتل نفس
- شرایط دعوای قتل و ادله اثبات آن
- کیفیت و شرایط استیفاء و اجرای حکم قصاص نفس
- قصاص عضو و ضرب و جرح و شرایط آن

منابع پیشنهادی:

- تحریر الوسیله؛ امام خمینی (ره)
- مبانی تکملة المنهاج؛ آیت الله خوئی
- جواهر الکلام؛ آیت الله نجفی
- جامع المدارک؛ آیت الله خوانساری

فقه جزای اختصاصی (۲)

تعداد واحد:	۱۳
نوع واحد:	نظری
پیش نیاز:	فقه و مقوق جزای عمومی

هدف: آشنا نمودن دانش پژوهان با نظام جزایی اسلام از طریق شناخت دقیق جرائم مستلزم دیه و تعیین مقدار دیه هر عضو از اعضای بدن و نیز تعیین میزان ارزش و حکومت در صورت آسیب دیدن عضو و یا اندامی، با توجه به موازین و منابع فقهی به صورت تفصیلی.

سرفصل دروس:

- کلیات

- تاریخچه

- تعریف لغوی و اصطلاحی دیه

- موارد دیه

- دیه قتل نفس و مهلت پرداخت آن

- اصناف ششگانه دیه و شرایط هر یک

- مهلت پرداخت دیه

- موجبات تعلق گرفتن دیه (مباشرت، تسبیب و اشتراک در جنایت)

- دیه اعضاء

- دیه جراحات

- دیه جراحات سر و صورت

- دیه جراحی که به درون بدن انسان وارد می شود

- دیه جنایتی که باعث تغییر رنگ پوست و یا تورم آن می شود

- دیه سقط جنین

- دیه جنایتی که بر مرده واقع می شود

منابع پیشنهادی:

- تحریر الوسيله؛ امام خمینی (ره)

- مبانی تکملة المنهاج؛ آیت الله خوئی (ره)

- جواهر الکلام؛ آیت الله نجفی (ره)

- جامع المدارک؛ آیت الله خوانساری (ره)

فقه جزای اختصاصی (۳)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه و مقوق جزای عمومی

هدف: آشنا نمودن دانش پژوهان با نظام جزایی اسلام از طریق شناخت دقیق جرائم مستلزم حد و تعزیر در متون فقهی و استنباط تفصیلی احکام مجازاتها، طرق اثبات، شرایط اجرا و سقوط حد و تعزیر.

سرفصل دروس:

- بخش اول: حدود
- تعاریف و کلیات
- جرائم جنسی
- مساحقه
- تعریف
- راههای ثبوت
- حد مساحقه
- شرایط اجرای حد
- شرایط سقوط حد
- تتمه
- قوادی
- تعریف
- طرق اثبات
- مجازات
- شرایط سقوط حد
- ملحقات و تکمله
- قذف
- تعریف
- شرایط قاذف و مقذوف
- قذف اشخاص متعدد
- حذف قذف

- شرایط سقوط حد قذف

- انتقال حق قذف به ورثه

- مسکر

- تعریف

- موجبات حد مسکر

- طرق اثبات

- شرایط اجرای حد

- شرایط سقوط حد

- تتمه

- سرقت

- تعریف و عناصر تشکیل دهنده جرم سرقت

- اقسام سرقت

- سرقت حدی

- طرق اثبات

- شرایط اجرای حد

- حد سرقت و شرایط سقوط آن

- لزوم اعاده عین یا بدل مال مسروق

- احکام شروع به سرقت و تعدد تکرار

- لواحق و تکمله

- محاربه و افساد فی الارض و ارتداد

- محاربه و افساد فی الارض

- تعریف

- شرایط لازم برای تحقق جرایم محاربه و افساد فی الارض

- طرق اثبات

- حد محاربه و افساد فی الارض

- شرایط اجرا و سقوط حد

- ارتداد

- تعریف

- اقسام مرتد

- طرق اثبات

- مجازات و احکام آن

- شرایط سقوط حد و حکم توبه مرتد

- لواحق

بخش دوم: تعزیرات

- جایگاه تعزیرات در نظام جزایی اسلام

- مشروعیت جزم انگاری و مجازاتهای تعزیری در عصر غیبت

- مفهوم تعزیر و حدّ و ثمرات این تفکیک

- انواع جرائم تعزیری:

- جرائم تعزیری علیه اشخاص

- جرائم تعزیری علیه اموال و مالکیت

- جرائم تعزیری علیه امنیت و آسایش عمومی

- تنوع مجازاتهای تعزیری

- تناسب میان جرائم و مجازاتهای تعزیری

- مرجع صلاحیتدار وضع جرائم و مجازاتهای تعزیری

- طرق اثبات جرائم تعزیری

- نحوه اجرای احکام تعزیری

منابع پیشنهادی:

- تحریر الوسیله؛ امام خمینی (ره)

- مبانی تکملة المنهاج، آیت الله خوئی (ره)

- جواهر الکلام؛ آیت الله نجفی (ره)

- جامع المدارک (بخش تعزیرات)، آیت الله خوانساری (ره)

فقه القرآن

تعداد واحد:	۲
نوع واحد:	نظری
پیش نیاز:	ندارد

هدف: آشنایی با آیاتی که متضمن احکام خاصی در رابطه با فقه القضاء هستند.

سرفصل دروس:

- مفاهیم

- فقه القرآن

- آیات الاحکام

- احکام القرآن

- اقسام آیات الاحکام

- بررسی آیات الاحکام

- مبحث قضاء و شهادت

الف) کیفیت حکم

ب) شرایط حاکم (قاضی)

ج) شرایط شاهد و نحوه شهادت (آیات مربوط: سوره مائده، آیات ۴۲، ۴۴، ۴۵، ۴۷، ۴۹؛ سوره نساء، آیات ۵۸،

۵۹، ۱۰۵ و ۱۲۵؛ سوره بقره، آیات ۱۴۰، ۱۵۹ و ۱۶۰؛ سوره حجرات آیه ۶).

- مبحث حدود

الف) حد محارب (سوره مائده، آیات ۳۳ و ۳۴)

ب) حد قذف (سوره نور، آیات ۴ و ۵)

ج) حد سرقت (سوره مائده، آیه ۳۸)

د) حد زنا (سوره نور، آیه ۲)

- مبحث قصاص و دیات

الف) تشریع قصاص

ب) انواع قتل (عمد، شبه عمد، خطاء، محض)

ج) جروح (آیات مربوط: سوره بقره، آیات ۱۷۸ و ۱۷۹؛ سوره مائده، آیات ۳۲ و ۴۵؛ سوره نساء، آیات ۹۲ و

۹۳؛ سوره اسراء، آیه ۳۳)

منابع پیشنهادی:

- زبد البیان فی براهین احکام القرآن؛ محقق اردبیلی
- فقه القرآن؛ قطب الدین راوندی
- مسالک الافهام الی آیات الاحکام؛ جواد کاظمی
- کنز العرفان فی فقه القرآن؛ فاضل مقداد
- احکام القرآن؛ محمد بن السائب الکلبی

قواعد فقهیه

تعداد واحد:	۲
نوع واحد:	نظری
پیش نیاز:	ندارد

هدف: آشنایی با قواعد فقهی در رابطه با فقه القضاء.

سرفصل دروس:

- مقدمه

- مفهوم قاعده فقهی

- مقایسه قاعده فقهی با مفاهیم مشابه

- قاعده فقهی و قاعده (مسأله) اصولی

- قاعده فقهی و مسأله فقهی

- قاعده فقهی و ضابطه فقهی

- حکم شرعی و اقسام آن

- اقسام قاعده فقهی به لحاظ دامنه کاربرد

- قواعد فراگیر

- قواعد عبادی

- قواعد معاملاتی

- قواعد قضایی

- قواعد جزایی

- قواعد باب حدود

- قاعده درء

- قاعده تکرار جرم مستوجب حدّ (اصحاب الكبائر اذا اقيم عليهم الحدّ قتلوا فی الثالثه)

- قاعده تعدد جرم مستوجب حدّ

- قاعده سقوط حدّ با توبه قبل از اثبات آن و عدم سقوط حدّ با توبه پس از اثبات

- قاعده اختیار امام در عفو اقرار کننده به حدّ

- عدم سقوط حدّ با عروض جنون پس از ارتکاب حدّ

- قاعده ناروا بودن اجرای حدّ در سرزمین دشمن

- قاعده ناروا بودن تأخیر در اجرای حدود

- قاعده ناروا بودن اجرای حدّ توسط کسی که حدی بر عهده دارد

- قاعده عدم پذیرش کفالت در حدود

- قاعده عدم پذیرش شفاعت در حدود

- قواعد باب تعزیرات

- قاعده التعزیر لکل حرام

- قاعده التعزیر علی الحاکم (یا الی الحاکم)

- قاعده التعزیر بما یراه الامام

- قواعد باب قصاص

- قاعده تداخل قصاص

- تداخل قصاص طرف در قصاص نفس

- تداخل قصاص اطراف

- قاعده لزوم پرداخت دیه قبل از قصاص توسط قصاص کننده در موارد لازم

- قاعده خطایی بودن جنایت‌های عمدی صغیر و دیوانه و کور

- قاعده مجاز نبودن ناروا بودن مجازات کردن جانی به پیش از جانش (لا یجنی الجانی اکثر من نفسه)

- قاعده نبودن حق قصاص برای کسی که قصاص نمی‌شود (لا قود لمن لا یقاد منه)

- قاعده عدم سقوط قصاص به وسیله عروض جنون پس از ارتکاب جنایت

- قواعد برابری زن و مرد در قصاص مادون نفس که دیه آن کمتر از ثلث دیه کامل مرد است... .

- قواعد باب دیات

- قاعده دیه اعضای زوج و فرد

- قاعده دیه فلج کردن اعضا

- قاعده دیه از بین بردن عضو فلج

- قاعده ارش

- قاعده انتقال قصاص به دیه در فرض عدم امکان اجرای قصاص

- قاعده معاقله دیه زن و مرد

- قاعده تداخل دیات

- تداخل دیه طرف در دیه نفس

- تداخل دیه اطراف در همدیگر

منابع پیشنهادی:

- قواعد فقهی؛ آیت... بجنوردی

- قواعد فقهی؛ آیت... مکارم شیرازی

- قواعد فقهی؛ آیت... محقق

فقه مقارن

تعداد واحد:	۲
نوع واحد:	نظری
پیش نیاز:	ندارد

هدف: آشنایی فراگیران با فقه شیعه و سنی به صورت تطبیقی.

سرفصل دروس:

- مقدمه
- تعریف
- حقوق تطبیقی و فقه مقارن
- شیوه‌های فقه مقارن
 - اختلاف محوری
 - اشتراک محوری
- صرف بیان احکام یا احکام و استدلال
- فواید فقه مقارن
- شناخت هر چه بهتر شرایط زمان و مکانی صدور روایات
- شناخت تفاوت شیوه استنباط فقه امامیه و اهل سنت
- شناخت میزان همگرایی و واگرایی امامیه و اهل سنت
- تاریخچه نگارش کتب فقه مقارن
 - در شیعه
 - در میان اهل سنت
- حدود
- قواعد
 - اشتراک
 - اختلاف
- مسائل (پاره ای از آنها)
 - اشتراک

- اختلاف

- تعزیرات

- قواعد

- اشتراک

- اختلافات

- مسائل

- اشتراک

- اختلافات

- قصاص

- قواعد

- اشتراک

- اختلافات

- مسائل

- اشتراک

- اختلافات

- دیات

- قواعد

- اشتراکات

- قاعده ديه اعضا يکي تا دو تايي

- قاعده ارش

- قاعده...

- اختلافات

- قاعده ديه فلج کردن عضو مستلزم دو سوم ديه آن است.

- قاعده از بين بردن بدن عضو فلج مستلزم يك سوم ديه آن است.

- اختلافات

منابع پیشنهادی:

- تحرير المجله؛ شيخ محمد حسن كاشف الغطاء

- الخلاف؛ شيخ طوسي

- الفقه على المذاهب الاربعه؛ ابن رشد

زبان تخصصی

تعداد واحد:	۲
نوع واحد:	نظری
پیش نیاز:	زبان عمومی

هدف: آشنایی با واژه‌ها و اصطلاحات تخصصی متون حقوقی لاتین.

سرفصل دروس:

- Definition of crimes.
- Classification of crimes.
- Criminal Liability (Actus reus _ Mens rea _ Negligence...).
- Parties to crime.
- General defences (Insanity _ Intoxication _ Infancy _ Corporation _ Coercion _ Self - defense _ Consent _ Entrament)
- Offences against the Person (Murder _ Manslaughter _ Infaticide _ Assault and Battery _ Sexual Offences _ Kidnapping)
- Offences against property (Theft _ Robbery _ Burglary _ false accounting _ Blackmail _ Trespass _ Arson _ forgery...)

منابع پیشنهادی:

- Legal systems - Law Texts.

جرم شناسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه و حقوق جزای عمومی

هدف: آشنایی کلی با علل و عوامل وقوع جرم.

سرفصل دروس:

- کلیات

- تعریف جرم شناسی

- مقایسه جرم شناسی با حقوق جزای عمومی، اختصاصی و آیین دادرسی کیفری

- تعریف علت، عامل و شرط وقوع جرم

- انواع جرم شناسی

- ما قبل علمی

- علمی

- عوامل درونی (شخصی) وقوع جرم

- عوامل جسمی

- جنسیت

- سن

- ناهنجاریهای جسمی (بررسی تز لمبروزو)

- ناهنجاریهای کروموزومی

- عوامل

- شخصیت

- بیماریهای عصبی

- عوامل بیرونی

- محیط طبیعی

- گرما و سرما

- محیط جغرافیایی (نیمکره شمالی و جنوبی)

- محیط اجتماعی

- فقر و ثروت (اقتصاد)

- مذهب

- جنگ و صلح

- خانواده

- ده و روستا و شهر

- طلاق

- جرم شناسی و متون دینی

منابع پیشنهادی:

- جرم شناسی؛ دکتر نجفی توانا

- جرم شناسی؛ دکتر رضا نوریها

مسئولیت مدنی

تعداد واحد:	۲
نوع واحد:	نظری
پیش نیاز:	ندارد

هدف: آشنایی با ساختار مسئولیت مدنی و مبانی آن با تأکید بر حقوق اسلام.

سرفصل دروس:

- مفاهیم

- مفهوم مسئولیت مدنی

- مفهوم الزام‌های خارج از قرارداد

- مفهوم ضمان قهری

- مبانی مسئولیت مدنی

- مبانی تقصیر

- مبانی خطر

- مبانی تضمین حق

- ادله فقهی مسئولیت مدنی (قاعده اتلاف، قاعده تسبیب، قاعده لاضرر و لا ضرار، قاعده تقویت)

- مبانی فقهی مسئولیت مدنی

- ارکان مسئولیت مدنی

- فعل زیان بار (مفهوم فعل زیان بار، وضعیت ترک فعل در مسئولیت مدنی، مسئولیت مدنی ناشی از تصرف

در ملک خود، تأثیر عوامل در مسئولیت، تصرف زیان بار در ملک دیگری و مکانهای عمومی، عوامل

مواجهه فعل، اتلاف مشترک، دستور شارع به مباشر به کاری که مستلزم صرف هزینه است، احقاق حق

مستلزم هزینه).

- رابطه سببیت (ضابطه سببیت، عوامل تغییر رابطه سببیت، وضعیت‌های خاص)

- زیان (مفهوم ضرر، موارد ضرر، شرایط ضرر قابل جبران)

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- مسئولیت مدنی، مبانی و ساختار؛ دکتر حکمت نیا

قضا و بیّنات

تعداد واحد:	۲
نوع واحد:	نظری
پیش نیاز:	ندارد

هدف: آشنایی با شرایط، احکام، آداب و چگونگی قضاوت در اسلام.

سرفصل دروس:

- مقدمه

- تعریف قضاء
- فرق بین قاضی و مفتی و مجتهد و فقیه
- قاضی منصوب و قاضی مأذون
- صفات قاضی (مانند بلوغ، عقل، ایمان، عدالت و...)
- قاضی تحکیم
- حکم تصدی قضاء (در حالات مختلف همچون استحباب، وجوب کفایی و وجوب عینی)
- ارتزاق قاضی از بیت المال
- تصدی قضاء توسط شخص فاقد شرایط در صورت وجود مصلحت
- عزل قاضی و علل آن
- آداب قضاء و احکام آن
 - آداب مستحبه قضاء
 - آداب مکروهه قضاء
 - رشوه و حکم آن
 - ترافع به قضاوت جور
 - قضاوت بر اساس علم قاضی
- چگونگی قضاوت
 - وظایف قاضی (مانند تسویه بین مترافین و عدم جواز تلقین و...)
 - مسایل مربوط به دعوی (مانند شروط سماع دعوی و مطالبه جواب از منکر و...)
 - جواب مدعی علیه (اقرار، انکار، سکوت، ادعای جهل)
 - حکم غیابی

- چگونگی استخلاف
- وصول حکم یک قاضی به قاضی دیگر (= کتاب قاضی الی قاض)

- احکام دعوی

- شناخت مدعی و منکر
- اختلاف در دعوی املاک
- اختلاف در عقود
- دعوی میراث
- اختلاف در ولد
- تعارض بینات

منابع پیشنهادی:

- مبانی تکملة المنهاج؛ آیت الله خویی (ره)
- جواهر الکلام؛ آیت الله نجفی (ره)

پزشکی قانونی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری ۱ واحد عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مسائل پزشکی مرتبط با مباحث حقوقی.

سرفصل دروس:

- تاریخچه، اهداف، تعاریف

- مرگ شناسی

- تشخیص هویت

- جراحات

- خفگی

- آسیب‌های ناشی از اثر گرما و سرما در الکتریسیته

- صدمات ناشی از اسلحه گرم و انفجارات

- جنبه‌های پزشکی قانونی مسایل جنسی

- اصول گواهی نویسی در پزشکی قانونی

- آزمایش لکه‌ها و سم شناسی

- روانپزشکی قانونی

منابع پیشنهادی:

اصلی:

۱. Bernard Knight؛ Forensic Pathology.

۲. Haddad, Laster Metal: Clinical Managment of Poisoning and Overdose.

۳. Bernard Knight؛ Simpson's Forensic Medicine.

۴. V.J. Dimio.B. Dimio Forensic Pathology.

۵. اصول طب قانونی و مسمومیت‌ها؛ فرامرز گودرزی و مهرزاد کیانی

راهکارهای اجرایی:

- جهت برخی از مطالب، برگزاری کلاسها توسط استاد مربوط در آزمایشگاهها و مراکز پزشکی قانونی الزامی است.

کارورزی قضا (۱)

تعداد واحد:	۲
نوع واحد:	عملی
پیش نیاز:	ندارد

هدف: آشنایی با مسایل کاربردی امور کیفری.

سرفصل دروس:

- آشنایی با سازمان‌های دادرسی و محاکم کیفری شامل: دادرسی عمومی شهرستان - دادرسی دیوان عالی کشور - دادرسی انقلاب - دادرسی نظامی - دادرسی ویژه روحانیت - دادگاه‌های کیفری شهرستان - دادگاه جنایی استان.
- آشنایی با نحوه عمل برخورد با صلاحیت در حوزه‌های ذیل:
 - صلاحیت ذاتی، صلاحیت محلی، صلاحیت نسبی، صلاحیت شخصی و نحوه صدور قرارهای مقتضی شامل: (قرار عدم صلاحیت از مرجع قضایی به مرجع قضایی دیگر، قرار عدم صلاحیت از مرجع قضایی به مرجع غیر قضایی، قرار عدم صلاحیت به دادگاه دیگر به اعتبار صلاحیت نسبی، قرار امتناع از رسیدگی، بررسی نیابت قضایی)
- آشنایی عملی با مرحله کشف و تعقیب دعوی کیفری شامل:
 - مرحله کشف: اقدامات ضابطین، تعامل مراجع قضایی با ضابطین، کیفیت صدور دستورات قضایی، نحوه صدور انواع قرارهای تأمین مانند کفالت و وثیقه.
- آشنایی عملی در مورد موانع تعقیب دعوی کیفری شامل: موارد صدور قرار اناطه - قرار موقوفی تعقیب، قرار توقف تعقیب، قرار تعلیق تعقیب.
- آشنایی عملی با نحوه صدور قرارهای نهایی در دادرسی شامل: قرار منع پیگرد، قرار مجرمیت، کیفر خواست یا ادعای مدعی العموم.
- آشنایی عملی با چگونگی تشکیل جلسات دادرسی در دادگاه کیفری شامل: چگونگی رسمیت یافتن جلسه، علنی یا غیر علنی بودن، نظم جلسه دادرسی، لزوم اعلان ختم جلسه، موارد تجدید جلسه، چگونگی اعلام ختم دادرسی.
- آشنایی عملی با نحوه اصدار رأی شامل: قرارهایی که ممکن است در دادگاه صادر شود، تصمیمات دادگاه در حل اختلاف بین بازپرس و دادستان، تصمیمات دادگاه در رسیدگی به اعتراضات محوله به قرارهای صادره دادرسی، احکام دادگاه‌ها و نحوه صدور آن در محاکم بدوی شهرستان، احکام دادگاه‌ها و نحوه صدور آن در محاکم جنایی مرکز استان.
- نحوه اعتراض به احکام رسیدگی پژوهشی شامل: آشنایی عملی با نحوه رسیدگی به اعتراض، احکام محاکم بدوی کیفری، قرارهای صادره از سوی آنها، اعتراض به احکام دادگاه جنایی مرکز استان و آشنایی با مراجع تجدید نظر هر یک.

- آشنایی عملی با فرجام خواهی و کیفیت آن شامل: فرجام از احکام قطعی شده، محاکم بدوی کیفری، فرجام خواهی از احکام قابل فرجام محاکم تجدید نظر استان، آشنایی با شعب تشخیص دیوان عالی کشور.

- آشنایی عملی با اجرای احکام کیفری شامل: اجرای احکام اعدام، قصاص، حدود، دیات، تعزیرات (اعم از مالی و حبس و شلاق) معاینه محلی، قرار تحقیقات محلی و...

منابع پیشنهادی:

- آئین دادرسی کیفری؛ دکتر آخوندی

- آشنایی با نهاد دادرسی؛ حبیبی تبار

راهکارهای اجرایی:

- سرفصل این درس به همراه بررسی برخی پرونده‌ها در کلاس توسط فراگیران ارائه خواهد شد دانش پژوهان این درس لازم است در محاکم قضایی جهت آشنایی عملی نحوه بررسی، صدور احکام حضور یابند...

کارورزی قضا (۲)

تعداد واحد:	۲
نوع واحد:	عملی
پیش نیاز:	ندارد

هدف: آشنایی با مسایل کاربردی امور حقوقی.

سرفصل دروس:

- آشنایی با سازمان‌ها و مراجع قضایی مدنی شامل: محاکم عمومی حقوقی مدون، محاکم تجدید نظر استان، شعب دیوان عالی کشور، دیوان عدالت اداری و محاکم خانواده.
- آشنایی با نحوه عمل برخورد با صلاحیت در حوزه‌های ذیل:
 - صلاحیت ذاتی، صلاحیت محلی، صلاحیت نسبی، صلاحیت شخصی و نحوه صدور قرارهای مقتضی شامل: (قرار عدم صلاحیت از مرجع قضایی به مرجع قضایی دیگر، قرار عدم صلاحیت از مرجع قضایی به مرجع غیر قضایی، قرار عدم صلاحیت به دادگاه دیگر به اعتبار صلاحیت نسبی، قرار امتناع از رسیدگی، بررسی نیابت قضایی)
- آشنایی عملی با کیفیت شروع به رسیدگی شامل آشنایی با: دادخواست، ضmannم، مستندات و دلایل، دلیل سمت، هزینه دادرسی و محاسبه آن.
- آشنایی با موارد دادخواست قبل از آغاز دادرسی شامل: موارد صدور قرار رد دادخواست از سوی مدیر دفتر دادگاه.
- آشنایی با قرارهای اعدادی و موارد صدور آن مانند: قرار استماع شهادت شهود، قرار اتیان سوگند، قرار ارجاع امر به کارشناس، قرار ابزار اصول اسناد، قرار رسیدگی به ادعای جعل، قرار جعلیت سند، قرار ابزار اسناد تجاری، قرار معاینه محلی، قرار تحقیقات محلی و غیره.
- آشنایی با جلسه دادرسی: شناسایی جلسه اول، آثار جلسه اول، موارد امکان تجدید جلسه، موارد لزوم تجدید جلسه و در ضمن آن بحث راجع به بررسی صحت ابلاغ.
- آشنایی با جهات توقف دادرسی شامل: فوت احد از اصحاب دعوت، جنون احد از اصحاب دعوا، حجر احد از اصحاب دعوی، استفتاء وکیل از اصحاب دعوی در برخی از موارد خاص، سلب سمت از احد از اصحاب دعوی.
- آشنایی با جهات رد دعوی شامل: استرداد دعوی قبل از جلسه دادرسی و استرداد آن قبل از جلسه اول و استرداد آن بعد از جلسه اول با موافقت خواننده.
- آشنایی با جهات سقوط دعوی شامل: موارد استرداد دعوی به نحو کلی.
- مدیریت جلسه علنی داوری، علنی بودن یا غیر علنی بودن، نظم جلسه دادرسی.

- حکم دادگاه شامل: قاحکام در امور ارفاقی، احکام در امور ترافعی، احکام درخواست‌های مالی، احکام درخواست‌های غیر مالی، احکام اعلانی، ابلاغی، امضایی، تأسیسی، نهایی، غیر نهایی، قطعی، غیر قطعی.
- اعتراض به احکام و قرارها شامل: اعتراض به احکام محکم... - قرارهای محاکم بدوی، اعتراض به آرای محاکم تجدید نظر در مرحله فرجام خواهی.
- آشنایی با نحوه اجرای احکام مدنی شامل: صدور اجرائیه، موارد عدم نیاز به اجرائیه، نحوه اجرای احکام قابل اجراء، هزینه اجرای حکم، اجرای احکام مالی، اجرای احکام غیر مالی.

منابع پیشنهادی:

- آئین دادرسی مدنی؛ دکتر شمس
- آئین دادرسی مدنی؛ دکتر بهرامی
- حقوق خانواده؛ حبیبی تبار

راهکارهای اجرایی:

- سرفصل این درس به همراه بررسی برخی پرونده‌ها در کلاس توسط فراگیران ارائه خواهد شد دانش‌پژوهان این درس لازم است در محاکم قضایی جهت آشنایی عملی نحوه بررسی، صدور احکام حضور یابند.

فلسفه حقوق

تعداد واحد:	۲
نوع واحد:	نظری
پیش نیاز:	ندارد

هدف: آشنایی اجمالی با فلسفه حقوق و کسب آمادگی لازم برای ورود در مباحث فهم قواعد و نظام‌های حقوقی.

سرفصل دروس:

- مکاتب حقوقی (بررسی و نقد)
- رابطه حقوق و واقعیات اجتماعی
- رابطه فلسفه حقوق و جامعه شناسی حقوق
- منابع حقوق
- حقوق و اخلاق

منابع پیشنهادی:

- فلسفه حقوق؛ دکتر کاتوزیان
- فلسفه حقوق؛ آقای کعبی
- فلسفه حقوق؛ آقای مبلغی

حقوق جزای عمومی تطبیقی

تعداد واحد:	۲
نوع واحد:	نظری
پیش نیاز:	ندارد

هدف: آشنایی با مباحث حقوق جزای عمومی از منظر اسلام و دیگر مکاتب حقوقی.

سرفصل دروس:

- کلیات

- تعریف حقوق جزای عمومی

- موضوع و فایده حقوق جزای عمومی

- منابع حقوق جزای عمومی

- جرم و ارکان آن

- مسئولیت کیفری و ارکان آن و عمل رافع مسئولیت کیفری و همکاری در ارتکاب جرم

- مجازات

- مبانی و طبقه بندی مجازات

- اصول حاکم بر مجازات‌ها

- تعیین مجازات (تخفیف، تشدید و سقوط مجازات)

منابع پیشنهادی:

- حقوق جزای عمومی اسلام؛ دکتر عادل ساریخانی

- زمینه حقوق جزای عمومی؛ دکتر رضا نور بها

- مقارنه و تطبیق در حقوق جزای عمومی اسلام؛ دکتر علیرضا فیض

- کتب فقهی مرتبط که در آنها به طور پراکنده مباحث جزایی مطرح شده است. همانند جواهر، تکملة المنهاج.

- راه کارهای اجرایی دروس: در تمامی مباحث فوق ارائه مطالب به طور تطبیقی بین حقوق اسلام و غرب

صورت می‌گیرد.